

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

Sayfa: 16

Bir diğer konu: "Kaç tane Filistinli var?" Tabii, bu, İçişleri Bakanlığının bünyesinde olan bir husus olmakla birlikte benim elimdeki bilgiler doğum tescili yoluyla TC kimliği verilen Filistinli sayısının 53 olduğu, vatandaşlık başvurusu olumlu sonuçlanarak kendisine Türkiye Cumhuriyeti kimliği verilen Filistinli sayısının da 40 olduğu ve toplamda 93 yeni Filistin kökenli vatandaşımızın olduğu anlaşılmaktadır.

BAŞKAN FUAT OKTAY - "93 yeni" mi dediniz?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURHANETTİN DURAN - 93 toplam vatandaş Filistinli 7 Ekimden bu yana.

BAŞKAN FUAT OKTAY - 7 Ekimden bu yana, evet.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURHANETTİN DURAN - Diğer, 3'üncü bir soru, AB ve Orta Asya ülkeleri arasındaki yaşanan gelişmeler bağlamında... Tabii, dünyada meydana gelen gelişmeler açısından baktığımızda Ukrayna'daki gelişmeler, yeni ABD yönetimi, onun transatlantik ilişkilere bakışı çerçevesinde AB'nin Orta Asya'ya bir ilgisi oluştu. Bu gördüğümüz kadarıyla AB'nin Orta Asya ülkeleriyle ilişkilerinin angajman düzeyini artırmak ve bir anlamda da tabii ki onlar üzerinde etki oluşturma gayretine dönüştü. Bu son Semerkant'ta imzalanan bildiri çerçevesinde ortaya çıkan husus aslında biraz geriye doğru baktığımızda, bizim KKTC'yle ilişkilerimiz bağlamında 2022'deki yine Semerkant Zirvesi'nde TDT'ye KKTC'nin gözlemci üye olmasıyla aslında önemli bir ivme kazanmıştı; böyle bir altyapısı var. Tabii, bunun paralelinde, KKTC'nin TDT'ye üyeliğinin Rum ve Yunan tarafında da Orta Asya'daki Türk devletlerine yönelik bir yeni faaliyeti beraberinde getirdiğini gördük. Bu çerçevede, son iki yılda bir yakınlaşma çerçevesi oluştu. Bu girişimler açısından baktığımızda, başta GKRY'de mukim büyükelçilik açma kararı alan Kazakistan olmak üzere, Orta Asya ülkelerinin GKRY'yle artan angajmanları konusunda Türkiye ve KKTC olarak hassasiyetlerimizi en güçlü şekilde aktardık ve önümüzdeki dönemde KKTC'ye yönelik dengeleyici, telafi edici adımlar atmaları yönünde güçlü telkinlerde bulunduk ve bu çerçevede, AB ile GKRY'yle ilişkilerinde hassas ve dengeli bir yaklaşım izlemeleri yönünde bizim her düzeyde ve muhtelif vesilelerle her aşamada olmayı teşvik ettik. Tabiiyle, TDT bünyesinde kabul edilen belgelerde de öngörüldüğü üzere ülkemizin hayati çıkarlarını ilgilendiren konularda istişare hâlinde olmamız ve dayanışma içerisinde olmamız TDT ülkeleriyle önem taşımaktadır; bunu kardeşlerimize sürekli olarak hatırlatıyoruz. AB'nin bu kardeş ülkelerle ikili ilişkilerimize ve TDT bünyesinde Türk dünyasının entegrasyonuna yönelik çalışmalarımıza zarar vermesine müsaade etmeyeceğiz. Bizim bölgeye yaklaşımımız ve politikalarımız bölge dışı aktörler gibi konjonktürel gelişmelere dayanmıyor. Bu anlamda, önümüzdeki dönemde hem KKTC'ye ilişkin olarak hem de bizim TDT'yle ilişkilerimiz anlamında girişimlerimize devam edeceğiz. Bu çerçevede, TDT'nin ana danışma organı olan Aksakallar Konseyi ilk defa KKTC'de toplanacak. Aksakallar Konseyi'nin 17'nci toplantısına 1-2 Mayıs 2025 tarihlerinde Girne'de ev sahipliği yapacak KKTC. Yine, bu çerçevede, TDT üye ülkeleri Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan Aksakallılarının yanı sıra TDT Genel Sekreteri de toplantıya katılacak, böylece ilk defa KKTC resmi bir TDT etkinliğine ev sahipliği yapmış olacak. Kardeş Türk devletlerinin tüm dünyaya Kıbrıs Türkleri ve KKTC'yle ilgili güçlü bir dayanışma mesajı böylelikle vermiş olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, ben teşekkür ediyorum.

Buyurun lütfen.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Şimdi, bu konuyla ilgili bir şey soracağım da... Öncelikle az önce Savunma ve Sanayi, Ticaret Komisyonları pek çalışmıyorlar dedim, onun düzeltilmesini isteyeyim, arkadaşları kırmayalım. "Daha sık toplanmalarını temenni ediyoruz." şeklinde düzeltilirse memnun olurum.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, düzeltelim arkadaşlar.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Şimdi, Türk Devletleri Teşkilatıyla ilişkilerin iyi olmasını burada herkes ister, o konuda bir tereddüt yok fakat bu büyükelçi atamalarından önce Bakanlığımızın herhâlde haberi olmuştur. Bakanlık bu konuda nasıl bir şey yürüttü, nasıl bir süreç yürüttü?

İkincisi de bu 3 kardeş ülkenin elçi atarken ki temel motivasyonu neydi? Çünkü daha önceki Kıbrıs meselesine, daha önceki bakışlarına baktığımız zaman zaten Türkiye'nin bütün tezlerini tamamen savunur bir noktada durmuyorlar, bir denge siyaseti izliyorlar; bunu görüyoruz ama yani elçi atamak bir üst seviyeye çıkarmak demek oradaki kendi ihtiyaç duydukları siyasete uygun bir adım atmak demek. Buradaki temel motivasyon neydi? Yani AB'yle aralarında yapılan, yanlış hatırlamıyorsam, 12 milyar avroluk anlaşmanın devamı mıdır yoksa onun dışında başka bir motivasyon şeyi var mıdır? Onu da öğrenmek istiyorum.

Sağ olun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURHANETTİN DURAN - Teşekkür ederim değerli milletvekili sorunuz için.

Tabii, bu ülkelerin GKRY'ye büyükelçi akredite etmeleri veya Kazakistan üzerinde büyükelçi ataması bu ülkelerin GKRY'yi tanımaları, diplomatik ilişki başlatmaları şeklinde yorumlandı. Bu aslında bugün gerçekleşmiş bir durum değil. Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan 1992'de, Özbekistan 1997'de, Türkmenistan ise 2007'de GKRY'yle diplomatik ilişki kurdu. "Burada bu son gelişmelerin açıkçası motivasyonu nedir?" sorunuz bence çok değerli. Bu motivasyon dünya konjonktüründeki gidişatın Orta Asya ülkeleri tarafından değerlendirilmesiyle alakalı olduğunu düşünüyorum. Özellikle Ukrayna savaşının bitme ihtimali ve bunun ABD ile Rusya arasında bir anlaşmayla tetikleyerek bitmesi durumunda Orta Asya ülkelerinin kendilerinin birtakım stratejik değerlendirmeleri olduğu görülüyor. Yine, AB'nin özellikle Orta Asya'ya yönelik ilişkileri geliştirme anlamında kararlı bir politikası var. Tabii, bu politikanın GKRY ve Yunanistan bağlamında olması gerekmiyor ama bir ilişki geliştirmeye çalıştıkları ve bunu stratejik bağlamda gördüklerini de görüyoruz. Ayrıca, Çin orada önemli bir aktör. Dolayısıyla biraz hani büyük güçler denkleminde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

Sayfa: 17

bu ülkelerin kendi millî çıkarları çerçevesinde bir değerlendirme yaptıkları anlaşılıyor. Ancak bu sürecin, bizim açımızdan bakıldığında, hem KKTC'nin çıkarlarını koruyacak hem Türkiye'nin çıkarlarını koruyacak hem de TDT'yle son yıllarda yürütmüş olduğumuz hem örgüt bazında hem de ikili ilişkiler bazındaki ilişkilerin geliştirilmesine sekte vurmeyecek şekilde yönetilmesi gerekiyor. Bu konuda hem üst düzey ziyaretler de başta olmak üzere her düzeyde bu konunun iletilemesiyle ilgili çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, teşekkür ediyorum.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) - Önceden haberdardır gerçi Bakanlığımız.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURHANETTİN DURAN - AB'yle olan GKRY ve Yunanistan'ın kendilerince birtakım çabaların...

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) - Elçilik atamaları...

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURHANETTİN DURAN - Bunlar zaten önceden gerçekleşen konular, o anlamda tabii ki takip ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, teşekkür ediyorum.

Tabii, aslında bizim her zaman söylediğimiz bir şey var, burada bir kez daha aslında onun gerçekleştiğini görüyoruz; o da, Avrupa Birliği tarafında. Bence biz belki kendi aramızdaki ilişkileri zayıflatmaktan ziyade güçlendirmenin yollarını aramak zorundayız. Yani böyle bir olay oldu, hadi bakalım, medya üzerinden açıktan bu konuyu tartışmanın ötesinde kendi içimizde gerek ikili gerek çoklu taraflarda bu konuyu daha detaylı ve anlaşılır şekilde bir çözüme kavuşturmak durumundayız ama bizim asıl yoğunlaşmamız gereken, topu bizim sahamıza atanların sahasına topu geri döndürmemiz diye düşünüyorum; o da Avrupa Birliğidir. Avrupa Birliğinin özellikle bir bütün olarak dış politikasına baktığımızda ne yazık ki Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin dış politikasına esir olmuş yani esaretini gerçekleştirmiş bir dış politikasını gözlüyoruz, izliyoruz; özellikle konu Türkiye'yle ilgili olduğunda. Dolayısıyla bizim Avrupa Birliği üzerindeki baskıyı da yoğunlaştırmamız lazım yani burada tek boyutlu çalışılıyor, kabul ama Türkiye'nin veya Türki Cumhuriyetlerin, Türk Devletleri Teşkilatının bir entegrasyon sürecindeki çalışmaları, o gelişmeleri hiçbir şekilde sekteye uğratmayacak, çok daha güçlendirecek şekilde adımları atarak ve usulü de ona göre belirleyerek gitmemiz gerektiğini düşünüyorum. Anladığım kadarıyla da zaten Dışişleri de Hükümet de bu anlamda hassas; bu çerçevede götürüyor. Biz de aslında kendi görüşmelerimizde de bunu yapıyoruz ama Avrupa Birliği tarafını biraz unutuyoruz gibi geliyor bana. Bizim asıl baskıyı Avrupa Birliği tarafına ve onların yürüttüğü dış politikaya odaklayıp baskıyı orada yoğunlaştırmamız gerekiyor. Yani bir ülkeyle, herhangi bir yerle... Bunun izlerini Suriye'de de görebiliyoruz aslında. "Avrupa Birliğiyle ilişkileri geliştirmek istiyorsanız, yaptırımları kaldırmak istiyorsanız..." vesaire diye her durumda Yunanistan'ın da Güney Kıbrıs Rum Cumhuriyet Yönetimi'nin de orada çıkıp "Ben veto ederim yoksa." gibi tehditlere boyun eğen bir zavallı AB dış politikasını görüyoruz; tamamen vizyondan yoksun, bir iki tane küçük devletin oyuncağı olmuş bir dış politika. Bence bunu nasıl engelleriz, ona odaklanmamız ve bence tüm siyasi gruplar olarak da tüm platformlarda bunu gündeme getirmemiz gerekir diye düşünüyorum bu vesileyle.

Ben teşekkür ediyorum tekrar...

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) - Sayın Başkanım, ben de bir...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Buyurun lütfen.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) - Sayın Başkanım, değerli Bakanım; bu Kıbrıs meselesi konusunda belki de bu Türki Cumhuriyetlerimizin Güney Kıbrıs'la ilgili atmış olduğu adımı Avrupa Birliğiyle ilgili sürecimizde bizim bir pozitif gündeme dönüştürerek ilerlememiz lazım. Yani bununla yakınmak yerine, "Bu niye böyle oldu?" yerine belki de bunu bizim de tarafımızdan sunulmuş Avrupa'ya ve Güney Kıbrıs'a bir jest ve bunun karşılığında onlardan birtakım pozitif adımlar bekleyerek yürümemiz lazım. Yoksa "Bu niye böyle oldu?" deyip kendi içimizde birtakım, ne bileyim, sorgulamalara girsek biz bunu daha da derinleştirmiş oluruz. Bence negatif gibi görünen, kriz gibi görünen bu süreci biz nasıl pozitif çeviririz, nasıl pozitif eviririz ve bundan Avrupa Birliğiyle ilgili sürecimizde nasıl pozitif bir geri dönüş elde ederiz, biraz ona bakmak lazım bence.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Yani aslında belki bu konu alakasız olabilir ama alakalı olabileceğini düşünerek de birçok defa Meclisin de gündemine getirildiği için ben bir şeyi de ifade etmek isterim; o da Kıbrıs'a ve Kıbrıs davasına emek veren kim varsa ve orada doğruyu yapmaya çalışan kim varsa şu veya bu şekilde, sokak dedikodusunun ve terör örgütlerinin, hem de kırmızı listeye, kırmızı bültenle aranan terör örgütlerinin oyunlarına iç siyasette alet olmanın da aslında bir sonraki aşamada buraya baktığımızda bu seviyenin de buradan bağımsız olmadığını görüyoruz. Bence iç politikada da bizim buna alet olmamız gerekiyor diye düşünüyorum. Yani bu kadar basit, terör örgütleriyle, sokak dedikodusuyla burada Meclise kadar taşınabilecek olayların ve birbirimizi kirtletmeye dönecek şeylerin Meclis gündeminde olması, Türkiye'nin gündemine taşınması ve buradan, dışarıdan yaptıklarının bir de içeriden, Kıbrıs üzerinden, şahıslar üzerinden yıpratılmaya çalışılması da tesadüf değil diye düşünüyorum. Yani kibarca "Maraş'ın açılmasının biz hesabını sorarız." veya "Yıllardır, orada İngiliz Vali Yardımcısının konağından çıkıp sizin oraya mührünüzü kurmakla alakalı bir Cumhurbaşkanlığı ve Meclis kurmanın hesabını sorarız." veya "Orada bağımsızlıkla ilgili atılacak her türlü adımın hesabını sorarız." gibi dışarıdan yönlendirilen, özellikle terör örgütleri tarafından yönlendirilen dedikoduların sanki gerçekmiş gibi şahısların kirtletilmesine -buna şahsım da dâhildir- çanak tutulmasına ve bunun da siyaset gibi algılanmasına ve algılatılmasına da ben şahsen üzülerek şahit oluyorum. Olmayan bir şeyle ilgili çıkıp "Böyle bir şey yoktur." demenin bile zül olduğunu düşünüyorum yani en hassas olduğunuz konular tarafınca, en hassas olduğunuz konularda

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

Sayfa: 18

aslında sizin ısrarla, bir şekilde kirletilmeye çalışılmanızın önünde bizim Meclis olarak, Türkiye olarak, net olarak durmamız gerektiğine ve Kıbrıs'ı siyasetüstü tutmamız gerektiğine ve temiz bir dava olarak geleceğe taşımamız gerektiğine inanıyorum. Ne konu varsa, yargı da dâhildir, her türlü şey de dâhildir, açıktır, zaten yine benim şahsım da dâhildir, her konuyu da yargıya taşımış durumdayım ve taşımaya da devam edeceğim.

Ben teşekkür ediyorum tekrar...

METİN ERGUN (Muğla) - Başkanım, kapatmadan...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Buyurun, lütfen.

METİN ERGUN (Muğla) - Öncelikle, bu vermiş olduğunuz taslakla ilgili bir şey söyleyeceğim. Bu anlaşmaların muhataplarındaki durumu nedir; o da bir parantez içerisinde yazılırsa iyi olur.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Tabii.

METİN ERGUN (Muğla) - Yani onaylandı mı, onaylanma süreci nedir, ne değildir...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Ha, diğer meclislerde; olur.

METİN ERGUN (Muğla) - Diğer meclislerde... İyi olur diye düşünüyorum.

İkincisi, yani bu Kıbrıs meselesinde sadece "Avrupa Birliği, işte, şu kadar para verdi, bundan dolayı böyle hareket ediyorlar..." Bir defa, kardeşlerimizi bu manada biraz rencide eder diye düşünüyorum; ikincisi de gerçeği de yansıtmıyor zaten. Yani mademki iç politikaya malzeme yapmayacağız bu işleri, gerçeği de tam yansıtmıyor çünkü Özbekistan'ın büyükelçi ataması çok erken; Özbekistan 2024 yılının Aralık ayında büyükelçi atadı yani bu hadise olmadan önce, o toplantı olmadan önce atadı. Dolayısıyla burada farklı bir strateji izlemek gerekir diye düşünüyorum.

Yani toplantı çok uzadı farkındayım ama son derece de kritik olduğu için... Birkaç gün önce Suriye Kamışı'da bir toplantı yapıldı ve bu toplantıda alınan kararların, sadece Suriye'nin değil, ülkemizin geleceği açısından da son derece önemli olduğunu düşünüyorum. Yani bir nevi federal bir yapı talebi ortaya çıktı, efendim, belli bir alanın anayasal olarak işlenmesi talebi ortaya çıktı. Bununla ilgili Bakanlığımızın, Türkiye'nin tedbiri nedir, ne değildir; bununla ilgili bir bilgi verirseniz veyahut da daha sonra da olabilir, memnun olurum.

Bir de Suriye'deki bu Türkmenler, biliyorsunuz, konferansa davet edilmedi. Türkmenlerle ilgili, onların geleceğiyle ilgili bir bilgi verirseniz çok memnun olurum.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURHANETTİN DURAN - Sayın Başkanım, izniniz olursa bu iki soruyu yazılı olarak cevaplandırırım.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Uygundur.

Peki, teşekkür ediyorum. O zaman biz sizin yazılı cevabınızı bekliyor olacağız.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, gündemimizde yer alan tekliflere ilişkin görüşmeler tamamlanmıştır.

Komisyonumuzda bugün kabul edilen kanun tekliflerine muhalefet şerhi vermek isteyen üyelerimizin şayet varsa şerhlerini en geç 6 Mayıs 2025 Salı günü saat 15.00'e kadar Başkanlığımıza göndermelerini rica ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli katılımcılar; gündemimizde görüşülecek başka bir konu bulunmamaktadır. Sizler tarafından gündeme getirilecek ilave bir husus var mı? Yok.

Komisyon üyelerimize, Bakan Yardımcımıza ve tüm Bakanlıklarımızın çok değerli temsilcilerine, tüm katılımcılarımıza ve emeği geçen tüm arkadaşlarımıza ben bir kez daha yürekten teşekkür ediyorum, iyi çalışmalar diliyorum.

Dişşleri Komisyonumuzun 28'inci Yasama Dönemi 15'inci Toplantısını kapatıyorum.

Kapanma Saati:15.51